

Prof. dr DRAGUTIN ŠIKIĆ

U Zagrebu je 13. siječnja 1979. godine iznenada preminuo dr Dragutin Šikić, istaknuti geolog, redoviti profesor i prodekan Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dragutin Šikić rođen je 13. I 1926. u Sarajevu, od majke Dragice Šikić (rođ. Tišma) i oca Ilije Šikića. Eto, nesretne podudarnosti datuma: srce mu je zatajilo na sam njegov rođendan, rano u jutro! Navršio je tek 53 godine.

Već u srednjoj školi jasno se u njegovu životu ocrtavala oblast, koja ga je neprekidno i više od svega ostalog privlačila: napredna društveno-politička aktivnost.

Za vrijeme II Svjetskog rata, kao omladinac, član SKOJ-a i zagrebački ilegalac, biva uhapšen i osuđivan te zatvaran u kaznioni Lepoglava, zatim u logorima Stara Gradiška i Jasenovac, te u Njemačkoj. Tako je proživio nekoliko teških godina i imao prekid u školovanju. Gimnaziju je završio u Zagrebu 1947. godine.

Inače je i poslije Oslobođenja, pa nadalje, aktivan član i rukovodilac u omladinskim i društvenim organizacijama, sudjeluje u omladinskim radnim akcijama, a zatim društveno-politički djeluje među studentima i u Savezu komunista na fakultetu.

Pohađao je studij geološke grupe na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i diplomirao s vrlo dobrim uspjehom u veljači 1952. godine.

I sada, kao i prije, primjećuje se da mu je potrebna stanovita sloboda mišljenja i ponašanja prema društvu. On se nikada nije mogao prilagoditi jednoličnosti srede i često hijerarhijski reguliranog života i rada. To će mu i u njegovim kasnijim, zrelijim godinama, — kad bude morao prihvaćati uvjete što ih nameće narnještenje i kriterije za daljnje napredovanje (osobito na fakultetu), — ostati izvorom mnogih akcija ali i nekih neugodnosti.

U radni odnos stupio je odmah na početku 1952., kao geološki pripravnik ondašnjeg Zavoda za geološka istraživanja NR Hrvatske u Zagrebu, u kojem ostaje do svibnja 1955. god. U međuvremenu (1953—54) odslužio je vojni rok.

Zatim prelazi na fakultet. Za asistenta je izabran u svibnju 1955. godine na Rudarskom odsjeku biv. Tehničkog fakulteta, odnosno u Zavodu za geologiju i paleontologiju, kod dr Milana Heraka.

U 1957. godini izabran je za honorarnog nastavnika na Arhitektonsko-građevinsko-geodetskom fakultetu u Zagrebu, a 1960. godine za stalnog predavača na Geološkom i Rudarskom odjelu Tehnološkog fakulteta u Zagrebu.

Postdiplomski studij završio je 1962. god. na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, obranivši magistarski rad: »Geologija područja južne Učke«, — 28 str., 1 skica, 7 tab., 2 pril.

Doktorirao je na istom fakultetu, i to, u svibnju 1965. godine. Disertacija ima naziv: »Geologija područja s paleogenskim naslagama Istre, Hrvatskog Primorja i Dalmacije«, — 132 str., 10 tab., 8 sl., 11 skica, 5 karata, 6 profila.

U 1965. godini izabran je docentom iz predmeta »Opća geologija« i »Geologija i stratigrafija s paleontologijom« na tri odjela Rud.-geol.-naftnog fakulteta. Osim toga, 1966. god. imenovan je honorarnim docentom iz predmeta »Geologija« na AGG-fakultetu, odnosno kasnije samo na Građevinskom fakultetu u Zagrebu.

Za stalnog izvanrednog profesora iz navedenih predmeta na RGN-fakultetu izabran je 1970. godine. U tom svojstvu honorarno predaje predmet »Geologija« na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, zatim u Osijeku na Višoj građevinskoj školi i Splitu na tamošnjem odjelu Građevinskog fakulteta — Zagreb, te na višoj geotehničkoj školi u Varaždinu. Uz sve to, nastavnik je na sveučilišnom postdiplomskom studiju iz predmeta »Odabrana poglavlja iz geotektonike«. Poslije povjeravanja dijela predavanja doc. dr Ivanu Blaškoviću na RGN-fakultetu i provođenja novoga nastavnog plana u 1975/76. god. prof. dr Dragutin Šikić predaje predmete »Opća geologija« i »Stratigrafska geologija« za studente OOUR-a Inst. za primijenjenu geologiju i mineralne sirovine.

Godine 1976. ponovo je izabran za stalnog izvanrednog profesora, a 1978. za stalnog redovitog profesora iz predmeta: »Opća geologija« i »Stratigrafska geologija« za studente geologe na RGN fakultetu.

Sudjelovao je u komisijama za ocjenu i obranu brojnih diplomskih i magistarskih te nekoliko doktorskih radova.

Odlaskom prof. dr Milana Heraka na Prirodoslovno-matematički fakultet (1958. god. povjereno mu je vođenje Zavoda za geologiju i paleontologiju na bivšem Tehnološkom fakultetu, pod okriljem prof. dr Franje Ožegovića. Uskoro je došlo do ujedinjenja Zavoda za geologiju nafte i ugljena sa Zavodom za geologiju i paleontologiju u Zavod za opću i primijenjenu geologiju. Predstojnik toga novog zavoda na biv. Tehnološkom fakultetu bio je prof. dr Franjo Ožegović, no on je obolio 1965. godine, pa je dr Dragutin Šikić imenovan vršiocem dužnosti predstojnika. U tom svojstvu djelovao je sve do kraja 1973. godine, tj. do odlaska prof. Ožegovića u mirovinu i izbora novoga predstojnika (prof. dr Velimir Kranjec) te promjene naziva zavoda u Zavod za inženjersku geologiju, hidrogeologiju i geologiju nafte i ugljena. Puno je pridonio kadrovskom jačanju zavoda i njegovu razvoju u značajnu znanstveno-nastavnu jedinicu.

Od 1974. do 1976. godine bio je rukovodilac OOUR Instituta za primijenjenu geologiju i mineralne sirovine RGN-fakulteta. Ulagao je mnogo truda i vremena u tom radu. Stoga ima velikog udjela u samoupravnom organiziranju RGN-fakulteta.

U 1978. godini izabran je za prodekana RGN-fakulteta za naredne dvije školske godine, ali se nije mogao angažirati nekoliko mjeseci zbog teškog prijeloma noge. Nakon bolovanja trebao je nastupiti upravo 15. 1. 1979., no prekinula ga je iznenadna smrt.

Dr Dragutin Šikić izradio je sam i u suradnji preko stotinu stručnih izvještaja, elaborata i studija s geološkim, stratigrafskim i tektonskim sadržajem, kao i onih iz primijenjene geologije. Nekoliko desetaka je većih ili značajnijih. Suradivao je s brojnim geološkim i rudarskim poduzećima i institucijama drugih struka, ne samo u osnovnoj geološkoj problematici već vrlo često u posljednjim godinama na istraživanjima iz hidrogeologije, inženjerske geologije, seizmologije i geologije rudišta.

Bio je u više primjera konzultant u ocjenama raznih geoloških prilika i recenzent studija vezanih za rješavanje praktičnih geoloških, rudarskih, geotehničkih i građevinskih problema.

Sudjelovao je u istraživanjima u inozemstvu: najprije u Etiopiji na geološkim i naftnogeološkim snimanjima, a zatim u Venezueli i Libiji na hidrogeološkim proučavanjima.

Zadržat ćemo se na objavljenim radovima.

Iz tiska je izašlo 31 njegovo djelo, ostvareno samostalno ili u koautorstvu, a zajedno s doktorskom disertacijom ima 32 objavljena rada (vidi u popisu).

Evo kratka osvrt na njihovo značenje i najvažnije rezultate

Na početku je sudjelovao u istraživanjima ugljenonosnih naslaga jednog dijela Istre i došao do saznanja o mogućim daljnjim zalihama kamenog ugljena u okolici Pazina.

Još nekoliko radova odnosi se na Istru, sa stratigrafskim i tektonskim sadržajima (Učka, Labin), a daljnji podaci izneseni su u dotičnim tumačima i listovima Osnovne geološke karte SFR Jugoslavije.

Djelovao je u vrijeme intenzivnih proučavanja Vanjskih Dinarida, pa je tako dao svoj obol i prigodom snimanja Hrvatskog Primorja i Dalmacije. Posebno se u tim predjelima pozabavio pitanjima nešto različitih klastičnih naslaga mlađeg paleogena i odgovarajućih udjela tektonike. To je bit njegove doktorske rasprave, a dodatna saznanja publicirao je u nekoliko daljnjih članaka.

Zatim je objavio (pretežno u suradnji) djela sa širom geološkom problematikom: npr. o tektonici u području gornjeg toka Kupe, potresima u Dalmaciji i Hercegovini, značajkama taložno-bituminoznih stijena i asfalta na otoku Braču i pitanjima vodoopskrbne opatijske rivijere.

Vrlo su zapažena neka saznanja iz istraživanja u inozemstvu.

Među rezultatima postignutim u Venezueli nalazi se nekoliko dubinskih geoloških i hidrogeoloških karata, koje su izrađene u suradnji s drugim koautorima. U znanstveno-stručnom i praktičnom pogledu posebno je vrijedno njihovo nastojanje »da se posredništvom nafte dođe do vode«, tj. da se maksimalno iskoriste naftno-geološki, geofizički i hidrogeološki podaci iz dubokih bušotina. Naime, ne samo u Venezueli nego i u drugim zemljama, ne svraća se dovoljna pozornost prikupljanju i kompleksnoj obradi rezultata bušenja u prvim stotinama metara.

Zanimljiva su opažanja dra Šikića u vezi istraživanja i moguće eksploatacije vode u bazenu Murzuka (Libija). Tamo su vodonosne klastične paleozojske stijene nešto dublji podzemlja, ali postoje i plići horizonti lokalno povezani rasjedima s dubljim rezervoar stijenama.

Također su tiskana djela, koja se odlikuju suvremenim pristupom u tumačenju velikotektonskih odnosa. D. Šikić osobito ukazuje na velike lomove, koji sežu vrlo duboko. U našim Dinaridima opisuje takve duboke rasjede i smatra ih uzročnicima mnogih geoloških pojava i promjena odraženih u procesima sedimentacije, kretanjima blokova, magmatizmu, metamorfizmu i stvaranju rudnih ležišta.

Nakon toga kratkog pregleda, eto i rezimea u najgrubljim crtama.

U radovima prof. dra Dragutina Šikića ima više značajnih konstatacija i prinova. Pri tome valja istaknuti, da, uz sve to, što je često bio usmjeren u širem geološkom i praktičnom smislu, ipak je njegovo glavno područje stratigrafija i tektonika. Razmotrivši njegove glavne teme, možemo naglasiti tri skupine doprinosa geološkoj znanosti (I, II i III):

I On je novim litostratigrafskim i dijelom svojim faunističkim i tektonskim podacima dao bolji uvid u tipove razvoja paleogena nekolicine naših predjela i tako pridonio detaljnijoj razradi odnosnih naslaga.

II Sudjelovao je u izradi listova i tumača Osnovne geološke karte SFR Jugoslavije koji također sadrže niz novih podataka i saznanja.

III Dao je vrijedne i originalne ili dijelom originalne priloge u tektonskom pogledu, — počev od isticanja srednjoljutetskih orogenetskih gibanja i značenja Istarsko-dalmatinske faze u definiranju stratigrafije eocena u Dinaridima, — do ukazivanja na horizontalna kretanja i pojedine duboke te transformne rasjede, osobito u zapadnim Dinaridima, na teritoriju SR Hrvatske i graničnim predjelima sa Slovenijom i Bosnom. To posljednje želimo naročito naglasiti, jer je on u našim prilikama (s radom iz 1964. god.) sigurno prvi autor s posebnim shvaćanjem horizontalnih gibanja i uloge dubokih lomova. Istina, i neki raniji autori spominju u tim područjima horizontalna kretanja i duboke lomove, ali s drugim smislom.

Na kraju navest ćemo samo još neke izvanredne osobine prof., dra Dragutina Šikića. To su prvenstveno otvorenost, nesebičnost i velika marljivost. Njegovu najbližu suradnici znaju da se je uvijek želio kretati naprijed. Najviše je mrzio pokornost u akademskoj sredini.

Imao je brojna zaduženja u nastavi, obavljao je više funkcija i daljnje je preuzimao, a nikada to nije isticao niti se je žalio. Zato mu pripadaju velike zasluge, a posebno naglašavamo onu u kadrovskom jačanju zavoda u kojem je djelovao.

Bio je omiljen među studentima, srdačan, susretljiv i vedar. Jednako se to moglo osjetiti na fakultetu i prigodom obavljanja terenskih istraživanja i terenskih vježbi.

Preminuo je od infarkta (embolija), vjerojatno povezano s prethodnim teškim prijelomom noge, a bio je u punoj snazi.

Ugasio se tako život borbena i hrabra čovjeka, koji je do kraja ostao vjeran svojim glavnim opsesijama. Služio im je po teškoj stazi svoje životne putanje, katkada uz odricanja i neugodnosti što su ih nametale razne zgode u svojoj nepredvidljivosti, kao i neke značajke njegove osebuje naravi.

Prof. dr Dragutin Šikić ostavio je nejake kćerke i vrijednu suprugu Veru, mr. dipl. inž. geologije, te ostale svoje najbliže. Ostavio je suradnike u Zavodu za inženjersku geologiju, hidrogeologiju i geologiju nafte i ugljena, kolegice i kolege na Rud.-geol.-naftnom fakultetu, te druge prijatelje i poznavaoce širom zemlje.

Sahranjen je na Mirogoju 16. siječnja 1979.

Zbog njegove plemenitosti kao oca i supruga, te zbog vrijednih prinosa geološkoj znanosti i praksi, sačuvat ćemo njegov lik u trajnoj uspomeni.

Hvala i slava pok. prof. dru Dragutinu Šikiću!

POPIS OBJAVLJENIH RADOVA PROF. DR DRAGUTINA ŠIKIĆA

1. O mogućnostima nalaza novih produktivnih ugljenonosnih naslaga u Pazinskom bazenu Istre. *Geol. vjesnik*, 5—7, (1951—53), 229—254, Zagreb, 1953.
2. Prilog geologiji pozadine Biokova. *Geol. vjesnik*, 8—9, (1954—55), 123—136, Zagreb, 1956.
3. Nova nalazišta daniena u Dalmaciji. *Geol. vjesnik*, 8—9, (1954—55), 137—140, Zagreb, 1956.
4. Entwicklung des jüngeren Paläogens in Istrien und Dalmatien. *Bull. sci. Cons. Acad. Yougosl.*, 4/2, 42—43, Zagreb, 1958.
5. — & TOMIĆ, A.,
Novi pogled na tektoniku labinskog bazena. *Geol. vjesnik*, 14, (1960), 35—40, Zagreb, 1961.
6. HERAK, M., BOJANIĆ, L., ŠIKIĆ, D. & MAGDALENIĆ, A.,
Novi elementi tektonike u području gornjeg toka rijeke Kupe. *Geol. vjesnik*, 14, (1960), 245—251, Zagreb, 1961.
7. Eine vergleichende Darstellung der Entwicklung des jüngeren klastischen Paläogens in Istrien, dem Kroatischen Küstenland und Dalmatien. *Geol. vjesnik*, 15/2, (1961), 329—336, Zagreb, 1963.
8. Geologija područja južne Učke. *Geol. vjesnik*, 16, (1962), 45—62, Zagreb, 1963.
9. — MAGDALENIĆ, A., BABIĆ, Ž. & RALJEVIĆ, B.,
Zapažanja o potresu u Dalmaciji i Hercegovini. *Geol. vjesnik*, 16, (1962), 219—226, Zagreb, 1963.
10. Horizontalna kretanja u Dinaridima. *Zbornik radova* 25. god. Rud. odjela Tehnol. fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1939—1964), 129—143, Zagreb, 1964.
11. KRANJEC, V., CRNKOVIĆ, B. & ŠIKIĆ, D.,
O bituminološkim istraživanjima na otoku Braču. *Zbornik radova* 25. god. Rud. odjela Tehnol. fak. Sveuč. u Zagrebu (1939—1964), 145—153, Zagreb, 1964.
12. Geologija područja s paleogenskim naslagama Istre, Hrvatskog primorja i Dalmacije. *Doktorska disertacija*. Prir.-matem., fak., Geol. odjel, 132 str., Zagreb, 1965.
13. — & BLAŠKOVIĆ, I.,
Naslage donje krede u Učki, Cićariji i Hrvatskom primorju. *Acta geol.*, 5, Prir. istraž. Jugosl. akad. znan. i umjet., 35), 353—358, Zagreb, 1965.
14. Istarsko-dalmatinska orogenetska faza i stratigrafija eocena u Dinaridima. *Prvi kolokvij o geologiji Dinarida*, 135—142, Ljubljana, 1968.
15. — MULDINI-MAMUŽIĆ, S., MAMUŽIĆ, P. & MAGAŠ, N.,
Litološki i biostratigrafski tipovi razvoja paleogena u Istri i Dalmaciji. *III Simpozij Dinarske asocijacije*, Zagreb (1968), Izd. Inst. geol. istraž. Zagreb, 1, 241—265, Zagreb, 1969.

16. O razvoju paleogena i lutetskim pokretima u sjevernoj Dalmaciji. *Geol. vjesnik*, 22, (1968), 309—331, Zagreb, 1969.
17. IVAZ, M., ŠARIN, A., ŠIKIĆ, D. & URBIHA, H.,
Mapa hidrogeologica de Venezuela, 1 : 2,000.000. Ministerio de Minas e Hydrocarburos, Direction de Geologia, Divizion de Hydrogeologia, Republica de Venezuela, Caracas, 1969.
18. — & PRELOGOVIĆ, E.,
O tektonskim pokretima u Zumberačkoj i Samoborskoj gori *Zbornik radova VII Kongr. geol. SFR Jugoslavije*, 1, 561—570, Zagreb, 1970.
19. — & PRELOGOVIĆ, E.,
Prilog poznavanju geologije mlađih prominskih naslaga na primjeru okolice Biovičinog sela. *Geol. vjesnik*, 24, (1970), 85—89, Zagreb, 1971.
20. TELISMAN, V., ŠIKIĆ, D., URBIHA, H., HERNANDEZ, J. M., HRGETIĆ, P., SIMON, J., JURAK, V., BATUŠIĆ, V. & RADIĆ, J.,
Medio porosa de algunas Regiones de Venezuela hasta la profundidad de 500 m. Ministerio de Minas e Hydrocarburos, Direction de Geologia, Divizion de Hydrogeologia, Republica de Venezuela, 1—74, Caracas, 1971. — Isto i na engleskom jeziku: Porous media in some regions of Venezuela to the depth of 500 m. Commentary on map of porous media scale 1 : 250.000. Ministry of mines and hydrocarbons, Direction of Geology, Division of Hydrogeology, Republic of Venezuela, 1—72, Caracas, 1971.
21. PLENIČAR, M., POLŠAK, A. & ŠIKIĆ, D.,
Tumač za list Trst L 33—38. *Osnovna geološka karta SFRJ*, 1 : 100.000. Geol. zavod Ljubljana, Inst. geol. istraž. Zagreb, (1965), Sav. geol. zavod Beograd, 68 str., Beograd, 1973.
22. POLŠAK, A. & ŠIKIĆ, D.,
Tumač za list Rovinj L 33—100. *Osnovna geološka karta SFRJ*, 1 : 100.000. Inst. geol. istraž. Zagreb, (1963), Sav. geol. zavod Beograd, 51 str., Beograd, 1973.
23. — POLŠAK, A. & MAGAŠ, N.,
Tumač za list Labin L 33—101. *Osnovna geološka karta SFRJ*, 1 : 100.000. Inst. geol. istraž. Zagreb, (1963), Sav. geol. zavod Beograd, 55 str., Beograd 1973.
24. SUŠNJAR, M., BUKOVAC, J., NIKLER, L., CRNOLATAC, I., MILAN, A., ŠIKIĆ, D., GRIMANI, I., VULIĆ, Z. & BLAŠKOVIĆ, I.,
Tumač za list Crikvenica L 33—102. *Osnovna geološka karta SFRJ*, 1 : 100.000. Inst. geol. istraž. Zagreb, (1969), Sav. geol. zavod Beograd, 47 str., Beograd, 1973.
25. MAGDALENIĆ, A., ŠIKIĆ, D. & JURAK, V.,
Problematika vodoopskrbe Opatijske rivijere. *III Simp. Dinar. asoc.*, Zagreb (1968), Izd. Inst. geol. istraž. Zagreb, 2, 203—214, Zagreb, 1974.
26. Geologija, 76 str. Izd. Viša geotehnička škola Varaždin, Varaždin, 1974.
27. — PLENIČAR, M. & ŠPARICA, M.,
Tumač za list Ilirska Bistrica L 33—89. *Osnovna geološka karta SFRJ*, 1 : 100.000. Inst. geol. istraž. Zagreb, (1967), Geol. zavod Ljubljana, (1967), Sav. geol. zavod Beograd, 51 str., Beograd, 1975.
28. Eocenske breče i konglomerati. *Zbornik Rud.-geol.-naftnog fak. Sveuč. u Zagrebu* u povodu 35. god. rada (1939—1974), 55—62, Zagreb, 1975.
29. Duboki rasjed i sekundarne strukture zapadnog dijela Dinarida. *Geol. vjesnik*, 29, 181—190, Zagreb, 1976.
30. Duboki rasjed zagrebačke zone. *Geol. vjesnik*, 30/1, 251—263, Zagreb, 1978.
31. Observations on geology and hydrogeology Wadi Tannezuft—Marzuq basin (Lybia). *Geol. vjesnik*, 30/2, 411—424, Zagreb, 1978.
32. O tektonskoj građi u slivu gornjeg toka Kupe. *Geol. vj.* 31., 151—156, Zagreb, 1980.